

Maltese Literature Group Inc. Grupp Letteratura Maltija Ink.

Incorporation No. A8686H

Kull korrispondenza għandha tintbagħat lis-Segretarju f'dan l-indirizz:
MLG, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052

FOLJU T'AHBARIJJIET
Numru 202 :: MARZU 2013

Editor: Paul Vella
paul.vella44@gmail.com

IL-LAQGHA TAL-MEMBRI LI TMISS...

TNEHDIJA TAL-KTEJJEB

“Dr JOE ABELA — *Hajjietu f'Hidmietu*”

Is-Sur Joe Axiaq, Awtur

(Kitba ta' Joe Axiaq)

Il-laqgħa li tmiss, mhux se tkun bhas-soltu fl-aħħar Ġimgħa tax-xahar, iżda minflok se jkollna t-Tnehdija tal-ktejjeb fuq il-hajja tal-Fundatur tal-Grupp tagħna, il-mibki u qatt minsi, **Dr Joe Abela**. *Din se tinzamm . . .*

Nhar il-Hadd, 24 ta' Marzu
fis-Sala taċ-Ċentru Malti ta' Parkville,
fis-2 pm

Nisperaw li naraw lil kulhadd hemm. Gibu lil tal-familja u l-ħbieb magħkom.
Ikun hemm xi rinfreskanti.

Dr Joe Abela

Hajtu f'Hidmietu

Kitba ta' Joe Axiaq

MIŻATA TA' SHUBIJA

Il-miżata ta' shubija issa qed tithallas fl-1 ta' Jannar ta' kull sena minn kulhadd. Dan ifisser li l-miżata issa tithallas minn Jannar sa Diċembru. Dawk li għadhom ma ħallsu huma mitluba jagħmlu dan fil-laqgħa li tmiss u jaraw lil Ray Anastasi. Grazi. Il-miżata għadha \$10 kull familja. Grazi lil dawk li ħallsu l-miżata fl-aħħar laqgħa tagħna.

PROGRAMM MUŻIKO-LETTERARJU

Il-Programm Mużiko-Letterarju huwa wieħed mill-iktar avvenimenti importanti fil-kalendarju tal-Grupp tagħna. Din is-sena dan se jinżamm il-Hadd, 22 ta' Settembru fis-Sala taċ-Ċentru Malti ta' Parkville. Nitolbukom li żżommu din id-data biex tkunu tistgħu tattendu. Jekk hemm xi membri li għandhom xi xogħol għall-Programm Mużiko-Letterarju ta' din is-sena tkun haġa tajba jekk jibagħtuh lil **Ray Anastasi, 19 Daimler Ave, Keilor Downs, Victoria 3038** biex ikun jista' jibda jaħdem fuqu u mhux kollox jaqa' għall-aħħar hin. Kif tafu, ix-xogħol irid jiġi ttajpjat, moqri, ikkoregut, u wara jerga' jiġi moqri. Dan jieħu hafna żmien. Wara irid jiġi ppagnat u jmur għand l-istampatur biex jiġi mitbugħ u jkun għandna għall-Programm Mużiko-Letterarju. L-għajnuna tagħkom tkun apprezzata. Fl-istess hin, dawk li għandhom aċċess għall-*internet*, ikun aktar faċli jekk jibgħatu x-xogħol tagħhom permezz ta' *email* lil Ray Anastasi: rrmlanastasi@bigpond.com

IL-LAQGħA TA' FRAR

Fil-laqgħa ta' Frar kellna ftit membri mhux ħażin. Kien hemm xi ftit apoloġiji. Hafna minn dawk li kienu preżenti kellhom xi xogħol magħhom biex jaqrawh. Fir-ritratt hemm Ray Anastasi nieqes li din id-darba hadli posti wara l-kamera.

TAGħLIM TAL-MALTI

Ir-registrazzjoni għall-Klassijiet tal-Malti
fil-Victoria għat-tfal u l-kbar infetħet.

- Klassijiet tat-tfal is-Sibt filgħodu bejn 9.00- 12.30 go Taylors Lakes minn Prep sa VCE.
- Klassijiet għall-kbar go Parkville fiċ-Ċentru Malti l-Hamis filgħaxija bejn 6.00 u 7.00 pm.
- Għal min jixtieq javvanza l-istudju tal-Malti se tinfetħ klassi tal-VCE għall-adulti.

Adulti u żghar li jixtiequ jitgħallmu l-Malti
f'Ċentri oħra, u għal kull tagħrif ieħor,
għandhom iċemplu fuq 0406 215 990
jew imejl fuq learnmaltesevic@gmail.com

MARCELL MIZZI (*Jikteb il-Kavallier Joe M. Attard, Rabat, Ghawdex...*)

Ghawdex — gżira daqs holqa, donnu haġra tat-topazju maqlugha u mqieghda f'nofs ċurkett ikhal bla tarf; Ghawdex, din il-gżira mqaddsa tal-Mediterran, fejn ghal eluf u eluf ta' snin, bahhara qalbiena mix-xtut ġewwenija tal-Asja u tal-Afrika, wara l-irwiefen, wara l-biza' u l-ghejja ta' vjaġġi twal, sabu kenn u serhan, waqqfu lill-allat hanina ġebel u tempji u bini iehor b'radd ta' hajr u qima; din l-art helwa fejn il-laring u l-ghasel jisboq fil-benna tiegħu lil dawk tal-bqija ta' artijiet oħra, u fejn il-farfett kollu lwien, jibqa' jittajjar mal-uċuħ sa dħul ix-xahar tal-Milied, din artna tista' tiftahar li thaddan ulied li jhossu u jġarrbu l-lehma poetika, li żejnu lill-Ilsien Malti kif ukoll l-ilsna ta' pajjiżi barranin b'gawhar ta' ġmiel ġdid bil-vrus imżewqa tagħhom. Wiehed minn dawk li jisthoqqlu jissejjah fost dawn l-ulied huwa bla dubju ta' xejn, il-Ghawdexi Marcell Mizzi li dware se niktbu issa.

Marcell Mizzi twieled ir-Rabat Ghawdex fil-15 ta' Marzu tas-sena 1922. Huwa beda l-iskola tiegħu għand is-Sorijiet Franġiskani u kompla fl-iskola tal-Gvern, il-Liceo, fis-Seminarju t'Ghawdex u ssokta fl-Universita ta' Malta -- 1939-1942 -- kors preparatorju -- Letteratura Ingliża, Latina, Taljana, u Maltija u Filosofija. Dan il-kors ta' tliet snin kien obligatorju għall-istudenti li wara jistudjaw il-Liġi jew it-Teologija. Kienu klassi waħda f'dawn is-suġġetti. Minhabba l-air-raids, il-ġuħ u l-lezzjonijiet li kienu jisfrattaw kif tibda ddoqq is-sirena, Marcell kien telaq il-kors f'nofs it-tielet sena. Bejn is-snin 1957 u 1958 insibuh jistudja għall-Prokuratur Legali. Huwa għamel xi żmien jgħalliem fil-Liċeo ta' Victoria u jien kont għal xi żmien student tiegħu tal-Ingliż. Ta' tifel li kont niftakru mgħaddas ġol-karti u dokumenti fl-uffiċċju li kien iżomm fi Triq il-Librerija Victoria, tefgħa ta' ġebbla bogħod mill-hanut ta' mastrudaxxa ta' missieri, Alla jaħfirlu. Fl-1953 huwa kkontesta l-Elezzjonijiet Generali mal-Partit Laburista mingħajr suċċess. Fl-elezzjoni ta' Marzu 1955 iżda kien elett. Mintoff u l-Ministri u l-membri l-oħra laburisti ddimettew fl-1958. Ir-raġuni kienet li l-Gvern Ingliż ma riedx jittlob lill-Amerika tagħti schem lil Malta mill-ġhajnuna li tat bil-'Marshall Plan.' Fl-1962 huwa hareġ mal-Partit Nazzjonalista u sena wara kien ġie elett f' 'by-election' wara l-mewt tal-ispjazzar Gorġ Galea.

Marcell Mizzi jitratta b'originalita' l-imhabba, li għalkemm għandha qawwa fuq qalbu, kif wara kollox nahseb li għandha fuq kull qalb normali oħra, madankollu ma tirbhux, għax jaf li bħal kull haġa oħra, l-imhabba tghaddi u tmur, u xi drabi thalli toghma qarsa fil-halq.

Hekk f'Notturm jistaqsi:

*X'inhi l-imhabba?
Riħ mewwiet minn tal-harifa
Twaqqa 'l-hsieb u b'id hafifa
Magħha ssuqu
Weraq niexef.*

U f'wahda mill-isbah poeziji tiegħu b'isimha meħud m'għand Francois Villon, il-poeta jistaqsi:

*Mirjam, fejn hi tal-ġhajnejn legġi, żoroq
Fejn hi Mari-Tereż, fejn hi miskina?
Fejnhom l-ġhajnejn jisirqu n-nies fit-toroq
In-nokkli zġħar u sofor tal-hanina?
Spiċċaw, spiċċaw, telqu u marru minn magħna
Mari-Tereż u Mirjam sfaw minsija
Ġew oħrajn u oħrajn maż-zahar u l-ghana
U mal-ghasafar ċkejnkna tar-Rebbiegha.*

Għall-Poeta, kif jgħanni f'Sol Novus, il-fejtan mill-frugħa tal-imhabba, hija l-hajja fil-beraħ.

Huwa għandu nota originali fil-poezija tiegħu u għat-tixbih u d-dehriet li jagħti, wiehed jista' jara f'ruħu hajta dieqa ta' swied il-qalb, dik id-dieqa li tmiss il-qalb ta' żaġġuħ ta' temperament artistiku. 'Tfal u bhejjem għali dejjem', jgħid il-qawl Malti u bhala missier ta' familja daq ukoll sew il-morr tal-hajja!

Sal-1997 Marcell Mizzi kien għadu forsi ma pprezentax ruħu bhala poeta quddiem il-pubbliku billi l-ebda ġabra ta' poeziji tiegħu ma kienet għadha rat id-dawl tal-istampa fi ktieb għalkemm twieled lura fl-1922. Niftehmu: hafna mill-poeziji tiegħu deħru f'Lehen il-Malti, il-Malti, Teachers' Magazine, Il-Hajja f'Ghawdex u f'bosta rivisti oħra. Iżda fl-1997, Marcell Mizzi tana f'idejna l-ktieb Il-Mewt taż-Żgħażaġh u Poeziji Oħra u b'hekk il-poplu tagħna seta' jinsigħu u jqegħidlu fuq rasu l-kuruna tradizzjonali tar-rand. Hafna drabi min jgħix ta' poeta niżzeħ il-kuruna tar-rand f'qabru. Kienu dawk li għexu ta' poeti għal żmien twil wara mewthom li l-kuruna tagħhom baqgħet thaddar tul is-snin. Nistgħu iżda ngħidu li Marcell Mizzi diġa naqqax ismu fil-bronż u dan hu minnu għax fil-poeziji tiegħu hemm materjal biżżejjed biex dan il-ġar tiegħi jkun jisthoqqlu l-isem ta' poeta 'de facto et de iure'. Ma ridx ninsa ngħidilkom li żmien ilu kien qaleb għall-Malti r-rumanz popolari "Treasure Island" u li kien deher f'puntati fuq il-ġurnal ta' kull nhar ta' Hadd, 'It-Torċa'.

Għalkemm poeta romantiku, Mizzi ma jintilifx fir-romantiċiżmu pur li jpxaxi u jghaxxaq is-sensi bla ma jqanqal ir-ruħ u jharrek id-dehen.

Grazzi lil
Francesco Attard
għar-ritratt

Marcell Mizzi

Għandu poeziji li għalkemm mhux fit-tul, jgħbr u fihom hsebijiet għoljin u fehmiet filosofici ta' għerf kbir.

Fil-poezija ta' Marcell Mizzi nsibu tabilhaqq tixbihat milquta u versi maqlugħin idoqqu sabiħ u marbuta tajjeb bejniethom, għalkemm xi drabi bla rima.

Għalkemm forsi ta' kultant il-lehma poetika tidher bla nifs jew mejta għal kollox f'dan il-poeta, Marcell Mizzi fil-poezija tiegħu tana prova li f' din l-era materjalista, f'dinja li m'għadhiex tapprezza daqs qabel il-valuri estetici, il-poezija minn xi qlub żgħażaġh magħżula mhux biss għadha ma metitx, imma l-hakma tagħha għadha shiħa u qawwija fuq l-imħuħ mahbubin tal-Muza.

Hu għalhekk li jien għażilt li nagħlaq dan il-profil billi nurikom it-twissija tal-Poeta Mizzi lil wiehed minn dawn iż-żgħażaġh li urieħ ix-xewqa li jaqbad triq il-Poezija. Hekk jgħidlu Marcell Mizzi fil-poezija tiegħu Arti u Hajja:-

*Meta narak li trid issir Poeta
ma nafx nagħdrexx għall-bluh*

*tal-ghażla tiegħek
jew nitlob 'l Alla jiegħaf miegħek
biex ma tiskirx u taħseb l'int profeta.
Meta b'ghajnejk fil-bogħod taħrab il-folla
u tiġhaxxaq u teħda bis-sbuhija,
tintilifx fik innifsekk bil-kburija
u ftakar l'inti bniedem bhala kollha.
Meta tara x-xemx tidli wara d-dalma
u wara nxif is-sajf tilmah ftit hdura
jew tisma' r-riħ ivenven wara l-kalma
nixtieqek ma tinfexx tghanni n-Natura.
Nixtieqek hajtek tghixha stok taħsibha
l-kelma tghidha f'waqtha 'l min jismagħha;
thoss l-imhabba biex thobb mhux biex tiktibha
u stok tixtieq bla jies tiġġieled b'saħħa.*

Marcell Mizzi miet it-Tnejn 4 ta' Frar 2013.

Department of
Premier and Cabinet
OFFICE OF
MULTICULTURAL
AFFAIRS AND
CITIZENSHIP

*Proudly supported by the
Office of Multicultural Affairs
and Citizenship*

BANK OF VALLETTA p.l.c.

Uffiċċju Rappreżentattiv:

16 Watt Street, Sunshine 3020

Telephone: 9311-3222